Porto opłacono ryczałtem

Ч. 18 (453). Неділя, дня 29. квітня 1928. Рік X.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 1½—2½.
Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕНЬ: за текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошенне 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово. Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

29. IV. 1918 — 29. IV. 1928.

„Україна станеться новою Грецією: хороше небо того народу, єї (України) веселе єство, єї музикальна вдача, єї урожайна земля колись зростуть: з так богато малих диких народів, якими Греки й справді передше були, повстане культурна нація: єї кордони будуть простягатися до Чорного Моря, а звідти далі світом“...

Так в р. 1769 писав у своїм журналі подорожі німецький поет і фільозоф Гердер. Це є свідоцтвом, як ще 100 літ після смерти Великого Гетьмана Богдана інтересувалась західна Европа Україною. Але це вже чи не остання пісня тоїж Европи про Україну, бо в хвилі, коли це писав Гердер, Україна вже затрачувала державницькі традиції. Велика Руїна — братовбійча боротьба нівечила постепенно діло Великого Гетьмана, аж українські землі стали російськими провінціями, в яких зовсім зникли державницькі гетьманські традиції, а український народ став рабом на власній не своїй землі.

Що-йно в р. 1917, коли російський великан впився кровю всесвітної війни і став хитатись на глиняних ногах, тоді пробудився і український народ і перед ним отворилися можливости створення Української Держави.

І дійсно розпочалась на російському фронті українізація поодиноких частин армії, що переведена була з великим успіхом ґенералом Павлом Скоропадським, який фактом українізації виявив свої українські національні та державні традиції, а українізовані частини армії поставив до диспозиції Центральної Ради.

Але впливові члени Ц. Ради не зрозуміли ваги хвилі. Вони, виховані на російській революційній літературі, так само як і Москалі „поглиблювали революцію“. Не залежало їм на створенні держави і підстави для неї — армії і тому вони розклали ті частини армії і українізована армія, здібна до оборони рідної землі і ведення війни, розійшлась домів, стративши віру у своїх революційних провідників. Впливовим членам Ц. Р. не подобалось особливо це, що армію створив досвідний, боєвий ґенерал.

Замісць розкладеної армії військове міністерство не спромоглось орґанізувати навіть невеличких частин, хотяй військових вправних людей було до півтретя міліона, а зброї, амуніції, запасів збіжа, цукру, медикаментів, білизни, обувя та иншого воєнного матеріялу вистарчилоби на десяток років для великої армії.

Так отже кордони відродженого українського народу і його держави відкриті були для хижих наїздників.

Революційний дух-чад наших молодих, державно і громадсько недосвідних людий, традиційний наш дух нищення самих себе переміг державну мудрість і досвід старших, посивілих в громадській службі людий. І зліплена недосвідними руками держава впала від слабого натиску малочисельних большевицько-московських і жидівських розбишаків.

Піднесли і поставили державу на ноги Німці, бо таке диктували їм їхні апровізаційні інтереси. Але Ц. Рада далі виявила свою імпотенцію — неміч запровадити лад у державі, а натомісць всупереч економічним і державним інтересам України далі поглиблювала революцію. Цим викликала гостре невадоволенне поміркованих хліборобських і промислових верств, які на хліборобському зїзді в Київі обрали дня 29 квітня 1918 р. Господарем Української Землі фронтового ґенерала Павла Скоропадського, нащадка гетьманського роду.

Від травня до листопада 1918 р. Українська Земля, розбурхана війною, революцією й особливо демаґоґією, перетворена була в майже зорґанізовану державу. Упорядковано окремі ділянки державної адміністрації і господарства, відбудовано напів зруйновані війною і революцією залізниці і вони стали курсувати, як перед війною, — відновлено занедбані копальні вугілля, які були основою промислового господарства, а фінанси піднесено так високо, що стану їх можуть завидувати нові держави, які істнують 10 років і користають з фінансової допомоги великих держав. Народню освіту і розвиток національної культури започатковано в такому розмірі, що й не снилось иншим віддавна істнуючим державам, земельну реформу запроектовано в інтересах працюючого на ріллі люду по зразку Ново-Зеляндського земельного законодавства, яке найбільш сприяє дрібним і середним хліборобам. Дипльоматична служба під кермою проф. Д. Дорошенка, вела великодержавну політику, достойну нашого краю; з Українською Державою шукали сталого порозуміння сусідні держави, а Крим, Кавказ, Дон впрошувались до федерації з Україною як державою, що вміла відділитися від російського хаосу і нищення всього, витворити добробут, забезпечити всім працю і створити серед найтрудніщих умовин державу.

Не зважаючи на деякі вади Гетьманського державного управління, яких не можна було усунути протягом кількох місяців,— держава будується не місяцями, а десятками й сотнями років! — досягли ми за часів Гетьманщини великих успіхів у державнім будівництві. Сьогодня навіть колишні вороги Гетьманщини щиро признають, що мали ми тоді правдиву, а не імпровізовану державу з далекосяглими внутрішніми й зовнішніми завданнями.

Традиційні наші партійні сварки, поширена отаманія, безмірні особисті амбіції дрібних і легкодушних людей, а особливо безглядна демаґоґія, користаюча з неосвідомленности народньої маси для особистих матеріяльних і особливо амбітних цілей, причинились до повалення Гетьманату й створеної ним Української Держави, а врешті до розбору сусідами українських земель.

Велику історичну й особисту відповідальність несуть на собі люди, що творили Українську Державу за часів Центральної Ради й Директорії на соціялістичному перелетному піску, що його вітер приніс з Росії. А ще більшу відповідальність несуть особи, що для задоволення своїх особистих дрібних і отаманських амбіцій повалили Гетьманську Державу, використавши державну несвідомість народніх мас.

Два рази будований чужий український вдачі соціялістичний устрій провалився. З українського глибокого чорнозему й природних українських богацтв користають одвічні вороги України, український народ став фізичним і духовим наймитом, гноєм для існування й культурного розвитку завойовників, що загарбали українську землю.

* * *

Десять літ минає 29. квітня як Україна стала правдивою Державою, що тревала всего пів року—доки Українці самі не завалили її, щоби опісля кланятись чужим правителям і царям і жебрати від них кусник чорного хліба. І кидають чужинці цей ласкавий кусник хліба і кажуть їм за це леститись і служити. І лестяться і служать за чорний, гіркий кусник хліба ті, що погордили білим як сніг українським хлібом і обдурманені злочинними провідниками помагали валити свою рідну Українську Державу.

Инші невинні жертви цеї руїни плачуть і ридають, як плакали і ридали колись Жиди на вавилонських ріках...

Місяці істновання Української Держави перед 10 літами посвятім споминам про неї, освідомляймо молодь про неї і каймося та биймося в груди за гріхи наші, за кривду, яку зробили ми нашим дітям, цілому рядови наших поколінь, цілій Українській Землі.

ПРОГОЛОШЕННЯ ГЕТЬМАНСТВА

29. квітня 1918. року. Як воно було.

„Історія тим нікого і не вчить, що її запізно подають людям“, — писав 1889 р. Драгоманів до Франка, включаючи увазі не якусь давню історію, а ту, що стосувалася до фактів усього зперед 16 літ і вже була призабута за сей час. Чи багато з наших читачів уявляють собі, як *фактично* відбулася подія такої ваги, як проголошення Української Держави з Гетьманом усієї України на чолі? Гадаю, що ні. Та й не диво. Майже всі спомини і взагалі оповідання про початок Гетьманства зображують київський переворот 29. квітня в тенденційному світлі, зовсім не дбаючи про фактичну — сьогодні вже історичну вірність і докладність. Це тому, що майже всі ці писання належать людям до Гетьманства неприхильним. Створилася леґенда, яку під впливом суґестії богато людий приймає як факт. У своїй вульґарній, так мовити, формі ця леґенда представляє події, коротко кажучи, так: „німці змовились з російськими поміщиками і офіцерами, розігнали Центральну Раду і посадили російського ґенерала на гетьманство“ (виявивши, коли так, добре знання української історії й історичної традиції — додамо від себе).

Та чи так було в дійсности? Пригадаймо *факти*, так як вони були, і ми побачимо, що справа стояла зовсім не так, як її представляють люде, принціпово ворожі тому ладу, який принесло Україні Гетьманство.

Ці факти нам говорять передусім, що реакція проти політики Ц. Ради була підготовлена не „російськими поміщиками“, а українською орґанізацією, що мала назву „Українська Народня Громада“ і яка в основу своєї програми поклала „компроміс в соціяльних питаннях, демократизацію державного ладу й українізацію зросійщених культурних верств українського громадянства, потрібних для державної й громадянської роботи“. Засновником цієї орґанізації був ґенерал до 1917 року російської, а з кінця 1917 р. української служби, родовитий український пан Павло Петрович Скоропадський. Головними діячами орґанізації були М. Істимович, М. Воронович, В. Кочубей, В. Любинський, Мацько, Гіжицький, Пащевський — все природні Українці до одного. Орґанізація війшла в контакт з партією „хліборобів-демократів“, на чолі якої стояли В. Липинський, М. Міхновський і С. Шемет, а також з „Союзом Земельних власників“.

Німецьке командування, яке готове вже було розвязати Ц. Раду і запровадити режім звичайної військової окупації, поділивши Україну на дві „зони“, німецьку і австрійську, довідавшись про „громаду“ та її пляни, поставилось до неї прихильно і рішило вичекати, що вийде з її заходів. Воно приобіцяло свій прихильний невтралітет, мовляв, удадуться пляни перевороту — добре, не удадуться, — це діло самих Українців. Партія хліборобів-демократів зробила спробу якось порозумітись з Ц. Радою, не доводячи діло до конфлікту. За-для цього в початку квітня до Київа приїздила делеґація в числі 200 селян з Полтавщини, — прохати українське правительство і Ц. Раду не запроваджувати соціялізації землі. Але її не схотіли приняти і вислухати. Делеґація виїхала назад до дому, заповівши скликання в Київі при кінці квітня селянського зїзду.

Цей зїзд, скликаний на 29. квітня 1918 року в Київі в імени „Союза земельних власників“ і партії хліборобів-демократів вирішив долю Ц. Ради і форму державного ладу на Україні. Але ще на передодні зїзду сталася подія, яка зовсім не була в звязку зі зїздом і сталася без відома аранжерів зїзду й плянованого гетьманського перевороту, яка була наслідком непорозуміння з боку самих виновників того, що сталося: мова йде про прикрий інцідент, який зайшов на засіданні Ц Ради 28. квітня і який неслушно називають її „розгоном“. Підрядний німецький офіцер, якому було доручено перевести арешти кількох міністрів українського правительства запідозрених у підготовці „Варфоломієвської ночи“ для німецьких офіцерів (такі чутки пішли серед Німців у звязку з відомою аферою заарештовання банкира Доброго) — не придумав нічого кращого, як явитись з військовим відділом на засідання Ц. Ради. Сталася відома ганебна сцена, якої кілька день по тім публично жалував на засіданні райхсрату віце-канцлер Паєр, і за яку виновного офіцера було покарано. Але ця подія не стояла в ніякім звязку з гетьманським переворотом, а що це взагалі не був ніякий „розгон“ Ц. Ради, видко з того, що Ц. Рада засідала спокійно і на другий день 29. квітня, при чім на тому засіданні було ухвалено проєкт конституції Української Народньої Республіки, прийнято проєкт зміни земельного закону й вибрано проф. М Грушевського на президента Республіки.

Але в той час, як Ц Рада радила над цими справами, в Київі засідав уже хліборобський конґрес при участи 6 432 уповноважених від 8 українських ґуберній: Київської, Полтавської, Чернігівської, Волинської, Подільської, Херсонської, Катеринославської й Харківської. Всього учасників (разом з делеґатами) було коло 8 000 людей. Для такої маси народу тяжко було знайти в Київі відповідне помешкання, а тому рішили зібратись в цирку на Миколаєвській вулиці, але й тут усі не могли вміститися, а тому багато учасників мусіло стояти в коритарях і просто на вулиці перед будинком.

Збори відкрив голова ініціятивної групи селянин з Кременчуцького повіту на Полтавщині Микола Коваленко. В своїм привіті конґресові він висловив надію, що цей конґрес розпічне нову добу в житті українського народа, стане початком нової державної творчости. Конґрес вибрав президію і почав слухати реферати: Юлія Кістяковського про земельну справу, Івана Дусана про Українські Установчі Збори, що їх збіралася скликати Ц Рада на основі виборів, переведених ще в зімку, в часі большевицької навали.

Орґанізатори перевороту думали спочатку поставити питання про вибір Гетьмана аж на другий день зїзду, 30 квітня, але коли підчас дебатів ясно вималювався настрій членів зїзду, рішено було не дожидатись другого дня, а перевести справу зараз же. П. Скоропадський поїхав на засідання конґресу, а військовій орґанізації, що була утворена при „Українській Народній Громаді“, було наказано приступити до обсадження державних установ. З німецьким командуванням П. Скоропадський ще 24. квітня зробив умову, що на випадок свого успіху він визнає Берестейський договір, вживе заходів до відновлення нормального життя й порядку в краю, а земельну справу буде вирішено через відновлення права власности і наділення селян землею через викуп.

Провідною думкою усіх дебатів на зїзді хліборобів і численних рефератів про становище на місцях було одне: невдоволення з Ц. Ради, що довела Україну до господарської руїни та безладдя і хоче тепер навіки запропастити край своїм законом про соціялізацію землі. Промовці почали казати, що треба утворити міцну владу, яка потрафилаб завести в краю лад. На їх слова почулися вигуки: „треба Гетьмана! Гетьмана вибрати!“ В той саме мент в одній з льож циркової салі появився П. Скоропадський в козачім убранні зі своїми осавулами. Тоді голова зборів попрохав присутніх заспокоїтись і заявив, що на салі є той, хто найбільше надається на гетьмана і запропонував вибрати Гетьманом Всієї України П. Скоропадського. У відповідь многотисячна юрба загула: „Хай живе Гетьман!“ Серед загального ентузіязму нововибраний Гетьман промовив своє перше слово: „Панове-громадо! Дякую Вам за те, що довірили мені владу. Не задля власної користи беру на себе тягар тимчасової влади. Ви знаєте самі, що скрізь шириться анархія і що тільки тверда влада може завести лад. На вас, хлібороби, і на статочних кругах населення буду я спіратися і благаю Бога, щоб дав нам усім сили і твердости врятувати Україну“.

Зі зїзду всі вирушили урочистим походом до Св. Софії, і там на майдані перед собором, коло памятника Богдана Хмельницького, епископ Никодим відправив молебен, поблагословив і помазав нового Гетьмана.

Тимчасом в місті йшла боротьба за опанування головними державними установами. Коли до будинку Ц. Ради наблизився військовий відділ гетьманців, галицькі Січові Стрільці поставили опір. Впали стріли і трьох гетьманців було вбито. Це були одинокі жертви перевороту. Кінний відділ охорони Ц. Ради під проводом полковн. Аркаса перейшов на бік Гетьмана. Члени Ц. Р. ще перед тим покинули будинок. У вечері до Гетьмана явився сам командант Січових Стрільців для переговорів. До ночі відділи гетьманців обсадили міністерства і державний банк. Виконуючий обовязки військового міністра ґен. Греків десь зник, а начальник Генерального Штабу полковник Сливинський перейшов до Гетьмана. На ранок справа була скінчена. Населення Київа довідалось з розліплених по місту відозв про нову владу і зустріло цю вістку зовсім спокійно. Німці не втручались, але 30. квітня розброїли Січових Стрільців, котрі все ще вагались, чи визнати над собою гетьманську владу. Переворот був доконаний.

Нова влада стояла перед невимовно тяжкими завданнями. Кипіння революційних пристрастей; озлоблення усунутих від влади елементів, готових іти на союз з московськими большевиками, аби лиш повалити новий лад; вибух аґрарної реакції, що розпочався ще за Ц. Ради в формі самочинних „карних відділів“; російська ірредента в краю, як червона так і біла; шалена аґітація большевиків і орґанізація ними повстань; присутність в краю півміліонової чужої армії; подвійність політики союзників — Німеччини й Австрії; необхідність вирішати питання про границі держави, немаючи власної збройної сили (формувати її довго не давали самі Німці); ліквідація тяжких наслідків всесвітньої війни і ще тяжчих війни громадянської... Серед таких обставин треба було будувати державу внутрі і назовні. Певна річ, це завдання не належало до нездійснимих при умові єдности думки і солідарности всього народа. Але цей народ сам не знав, чого

йому треба. Буквально, по слову поета, „збуджений в огні“, він чув протягом більш року самі лише революційні гасла, себто заклики до руйновання, до ґвалтовних вчинків. Всякий заклик до розважности, до обережности, до поміркованости пятнувався страшним словом: „контр революція“. Статочні, творчі, продукуючі елементи, ті, що вибрали Гетьмана, опинилися самі супроти грізної коаліції всіх незадоволених, всіх прагнучих влади або легкої наживи чужим коштом на законній підставі. Легкість революційних досягнень заохочувала до нових змін і переворотів, про остаточні наслідки яких ніхто не думав. Усе це було причиною, що подія, яка справді повинна й могла була стати „початком нової державної творчости“, сталася початком лиш короткої доби праці, на зміну котрій прийшла доба, наслідки якої ми всі ще занадто болюче відчуваємо на собі, щоб про неї сьогодня говорити. — *Д. Дорошенко.*

РЕФОРМИ!

„Упадок нашого церковного співу!“ Під сим заголовком помістив я в „Укр. Голосі“ в році 1924 (ч. 19) довшу статтю, за котру дістав з ріжних сторін краю кілька листів з признанням та подякою. В сій статті звернув я увагу українського громадянства на цю обставину, що у нас справа зі співом церковним стоїть погано. Згадував я межи иншими про це, що східна Церква розвинула до найбільшого артизму церковний спів, а західна — музику церковну, а наша уніятська опинилася на мертвій точці — і нікому в голові цему лихові зарадити. Для нашого народа Церква свята, в так тяжких обставинах життя лишилася одинокою потіхою і розрадою. Кожда наша людина жде з великим пієтизмом і з великою натугою духа празника св. Пасхи. Щоби не заспати „Утрені воскресної“, народ наш спішить ранним-ранком до своєї церковці, щоби почути це могуче, до глубини душі зворушаюче „Христос воскресе“, котре витискає сльози радости в очах майже кождої людини, а з окрема напливового міського пролетаріяту. І дійсно, як народ підчас обходу ухопить з уст священика переспіване перший раз „Христос воскресе“ — так зривається миттю з накипілих злиднями грудий цего пролетарія мов розбурхане море цей могучий спів старинної нашої пісні „Христос воскресе — і лине гень-гень далеко, поза мури церковні.

По обході народ суне лавою до церкви зі співом на устах „Христос воскресе“ — де опісля начинається довга, скучна відправа. Оден, або два дяки захриплими голосами то в однім, то в другім крилосі, щось ніби „співають“—більше верещать, а властиво щось бурмотять собі під ніс, чого ніхто не годен поняти. Народ стоїть цілу годину, нерухомо, дивиться німо — глухо, скучає. Подивляти треба цю бездушну терпеливість і це апатичне стояння підчас цеї відправи цих „великоміських прихожан“. Нарешті, народ утішився, і підхоплює знову: „Христос воскресе“ і з одушевлінням знова проспіває його три рази. Переспівавши її мовчить довший час, бо дяки прийшли до голосу і ніби-то співають, чи читають псальми, чи що таке. По якімсь часі народ підхоплює доступну йому пісню „Ангел вопіяше“ і „Світися, світися новий Єрусалиме“ — котру то пісню знову ціла церква з одушевлінням співає. Однак ця пісня йому за коротка, а він хотівби виспіватися, щоби кождий кутюк його душі почув, що він був в церкві, що він молився, що він виспівався на „Утренні воскресній“. Наступають при бічних вівтарях тихі Служби Божі. Близче стоячі коло цих вівтарів люде дивляться німо на ці відправи, а середина церкви мовчить. Щоби тую скуку перервати, виривався якийсь принагідний чоловік, „знаючий“ церковне діло, і сам один виспівує стару воскресенську пісню: „Єрусалиме світел над звізди, днесь буди“ — охриплим голосом, сам оден, або при помочи якогось другого осібняка, який від него кільканайцять кроків по противнім боці церкви стоїть і від дошки до дошки цею многоглаголивою піснею... настроюють людей. Пісня ця без змісту, правдоподібно плід бурсаків з XVII віку, зложена в штучній книжній мові, якої змісту нині ніхто з парохіян не розуміє, була колись може на часі, але нині...? Арія цеї пісні така тяжка, не мельодійна, що дивуватися треба, що у нас на протязі яких 200 літ ніхто кращої пісні на Воскресення не зложив, або ту, яка є, не поправив під оглядом мови та змісту — або, що ніхто не підібрав до неї якоїсь легкої всенародньої арії, щоби цілий народ переспівав її так, щоби церков тріщала, щоби стала подібним гимном релігійним, як: „Бог превічний“ на Різдво.

Те, що було добрим в XVII віці, нині цілком не годиться. Народ хоче чогось иншого, кращого. *Тут треба якоїсь реформи,* якогось скорочення тих нудно, охриплим голосом читаних по крилосах псальмів, котрих з вірних ніхто не розуміє в такій формі, в якій дячок їх віддає. Тут належалоби, або перевести їх бодай трохи не зрозумільшу мову, або читати чи співати їх так, щоби авдиторія могла де-що поняти з цих взнеслих та великих слів Божих, щоби людина, стояча в церкві на „Утрені воскресній“ від 5 до 8 години рано чула себе більше збудованою на душі, щоби відчула велич цего слова Божого, щоби, памятаючи цю „Утренню воскресну“, могла перед кожним іновірцем повеличатися нашим славним святим обрядом. Десь в давних часах навіть бурсаки якісь пісні та канти складали, хотяйби такі як: „Єрусалиме“ з котрої віє „побіленим гробом“ — а нині, ми на протяві 200 літ нічого кращого в тій ділянці не дали, навіть такої пісні, яку Поляки на великдень співають: „Wesoły nam dziś dzień nastał“, котрої арія чудова, маєстатично-пливуча, змістом підносяча душу до Бога, а при тім доступна кождому просто-людинови. Співають єї по костелах та по хатах...

Чи не стид це для нас, українського народу, якого народними піснями захоплюється цілий культурний світ, що ми до нині не висловили свого чувства до Бога підчас воскресних днів, якимсь всенародним гимном в роді „Бог предвічний“. — Чим заімпонує нам великоміський пролетарій-парохіянин свому польському товаришеві, який каже, що: „русіні не майом навет поржондней песні на вієльґаноц“. (автентичне!) Отже піднесім красу нашого чудового обряду, а тим самим ведім і народ на висший степень церковної культури — в нинішних часах, коли нашій Церкві грозять всякі небезпеки — В день св. Пасхи. — *Іван Филипчак,* проф. укр. сем. в Самборі.

Дописи.

Ужгород (Закарпатська Україна). Нарешті спромоглося українське громадянство в Ужгороді відсвяткувати роковини смерти народного ґенія. Це дуже велика подія тут в Ужгороді і взагалі в цілім нашім краю. Бо треба знати, що тутейша влада, а зокрема всемогучий віцеґубернатор Розсипаль, уважає Шевченківське свято протидержавною акцією. І хочеться святкувати, і страх всіх бере, бо невдоволена влада сейчас Українців-еміґрантів вишле за межі республики, а на Українців, чеських горожан, буде криво дивитись і... можуть дефінітиви не одержати, ліпшого місця, можуть в пенсію пустити і тд. Довго рішали, хто дасть фірму Шевченківському святови. Тов. „Просвіта“ боїться, бо стратить субвенції, (яких і так не одержує!). Инші організації також боялися розвязання і нарешті рішили прикритися загальною фірмою „Руські товариства“. — З великим трудом доведено діло до кінця. Концерт відбувся. Ініціятива сего концерту належиться Пластови, переведення в життя комітетови з 5 осіб, а між ними найбільше п. М. Бі-ви. Тут у нас велика туга за фонетикою. Вже всім остогид нерішений правопис, сміються на сю тему всі. Кожний може писати, як хоче, кожний має свою граматику, а кінцем того хаосу це, що й ті, що вміли писати, роблять великі ошибки. Першим публичним виступом з фонетикою були друковані афіші на Шевченківському святі. До того часу все писали ми в трьох мовах: нашій, чеській і мадярській. Але ні Чехи, ні Мадяри, ніколи не шанували нашу мову, а рідко, наче на сміх, писали по великоруському. Посилаємо Редакції програму свята. Концерт відбувся святочно, як і належалося. Відрадним явищем була чисельна участь молоді. Саля театру була вся переповнена, що рідко дуже буває. Чехів і Мадярів не було. Може 3—4 особи. Наших прихильників, Чехів з урядів, також не видно було. В той день був Розсипалів баль, наче навмисно, аби відтягнути від участи в святі. Зато детективів було по два у входа, між публикою і за сценою. Се так ганебно виглядало. Підчас концерту поліція не позволила п. Ґренджа-Донському деклямувати його власний вірш. Ґренджа пояснив публиці, чому відпала його точка, і на тому виникнув інцідент з поліцією, трохи не розвязали концерту. На кінці свята співали заповіт стоячи. Частина публики оплескувала, чого ніколи на Шевченківських святах не робиться. Кожний розходиться домів у відповідному настрою свята і заповіта. Не богато українців на Підк. Україні, але за улаштовання сего свята, яке будить у молоді національне почуття, належиться їм признання. — Хуторний

Сянік. Українське громадянство сяніцької землі є безупинно чинне. У Боську та його околиці веде провід в освідомляючій роботі о. Микола Головач, який своїм хором, аматорськими виставами та розумінням кооперативного діла здобув собі загальне признання. Відвідав він зі своїм театральним гуртком Сянік, де виставили його аматори „Марусю Богуславку“. Треба цінити, що ця драма переходить сили аматорів. а розділ роль між акторів не був влучний. Це — начеби не ці самі актори, що у мин. році знаменито відограли „Сватання на Гончарівці“. — У Сяноці основано кредитову кооперативу „Сян“, яка, сподіємося, що неодного Лемка вирве з обіймів лихви. Тут, у наших околицях, нормальні відсотки при уділюванню приватного кредиту виносять 36 від ста річно, або й більше. Населення тут дуже потребує дешевого кредиту особливо, що грошеві впливи з Америки для тут. населення є тепер дуже незначні. Подаж праці тут дуже велика, а запотребування дуже мале. Нарід є у великій матеріяльній потребі. Тому кооп. „Сян“ з „Лемківським Союзом“ можуть богато доброго зробити. Відновлено Тов. „Луг“, але тільки у Сяноці і він разом з постійно діяльним „Лугом“ у Дубрівці руській представляє лугову ідею у тут. повіті. Інші „Луги“ не відновили діяльности. Безумовно конечним є, щоби наше свідоміще громадянство сяніцького повіта живо заінтесувалося луговою ідеєю, бо бійки (як прим. у Залужу) та інші роди деморалізації ширяться серед нашої молоді у великих розмірах. — Касинове Тов. Читальня „Просвіти“ у Сяноці дає докази живучости під проводом о. Дуди. На жаль, покине нас цей ревний народній діяч, бо обійме інше місце, інше важне становище, де певно теж проявить свою енерґію і знання в користь своїх парохіян. По нім і його трудячій Дружині остануть милі спомини і трівалі сліди їхньої праці. — З початком квітня відбувся у Сяноці традиційний концерт в честь Шевченка. Велика саля кіна була вщерть заповнена нашим громадянством. Знаменну промову виголосив віцемарш. Галущинський. Хори під проводом досвідного, з уродження діріґента Дра Блавацького вивязалися бездоганно. За богато було деклямацій і за довгі. По концерті запросив Др Блавацький присутних до буфету; віцемарш. Галущинському зладжено сердечне пращання. — Ідім так дальше, а вступимо по цей бік лиха...

Вікно пов. Городенка. В р. 1900 основує парох о. А. Осадца читальню „Просвіти“. В тім то часі панує в нашім селі страшна духова тьма. Основанням Читальні стягає на себе основатель гнів і пімсту тодішного довголітнього війта і дідича бл. п. Лешка Ценьского, бо не на руку була єму просвіта темного мужика в єго селі, а єго радні хрунї явно єще підсміхались із „якоїсь читальні“. Він радів із сего, що темний нарід сидів по коршмах, пропивав свою кервавицю або дарував поле свому дідичеви „на хрестини“. Поволи людям прояснюєсь в голові і з року на рік число членів збільшуєсь. Читальня стає огнищем культури і освіти в селі. В р. 1909 основуєсь заходом тодішного студ. теол. а теперішного катехита о. М. Евгена Осадци з Бродів „Співацький Кружок“, який своєю інтензивною працею вишколює в повіті селянський хор, який своїми виступами перший призбирує значні фонди на купно парцелі під Читальню. Богато труду і праці в ціли освідомлення села поносять тодішні місцеві інтеліґенти, межи ними студ. фільоз. Роман Іщук. В р. 1914 члени основателі, як бл. п. Михайло Харук, Никола Василик Івана, Дмитро Грицюк син Дмитра, бл. п. Прокіп Василик і инші, приступають до будови власного Читальняного будинку, але через війну будинок знищено. Доперва по війні в р. 1926 відбудовуєсь єго провізорично знова. Основуєсь аматорський гурток В тім велика заслуга Дмитра Грицюка с. Івана. Сей гурток своїми красними виставами призбирує дальші фонди на викінчене читальняного будинку. Основуєсь і радикальне Тов. „Луг“, яке в наслідок своєї партійної політики паде. Основателем єго був знаний в селі, дволичник і демаґоґ, якого імени не варта згадувати. Сей „товариш“, через якого і зачалась кириня в селі зібравши шайку хрунів, ласих на всілякі почести, хотів утворити в читальні соц. радикальну партію. Але се єму не вдалось, бо наша свідомість ніколи до того не могла і не може допустити, аби нас за ніс водили. При соймових і сенатських виборах киринник сей із своєю шайкою причинився до того, що листа Ч. 1. дістала аж 20 голосів, де в нашім селі є всього около 15 родин польських. Через радикальну кооперативу богато із свідомійших оминають Читальню, бо стаєсь она не місцем „науки і просвіти“, але збіговиском всякого шумовиння. От на сором всяке освітне життє зачинає в читальні завмирати. Але ви, свідомійші члени основателі, не опускайте рук, не оминайте читальні, не дивіться на того, котрийби за мамону і рідну маму продав, але так як до війни гуртуйтесь в читальні в тім дусі, який там панував до війни а хрунів-киринників усуньте з поміж себе і покажіть молодикам, що мозольна праця висше згаданих інтеліґентів не пішла і не піде на марно.

З Польщі і про Польщу

Польський міністер справ закордонних Залеский їздив до Риму, де нараджувався з італійським диктатором Муссолінієм. Про цю подорож і нара-

При перших пробах печення

нехай будуча пані дому вповні узглядннть ради, які дає їй мати. Остання-ж стало повтаряє: Оскілько твоє тісто має удатися, уживай порошку до печення „Backin“ Д-ра Еткера. — Думку ту піддержують з радостію і гордостію міліони господинь, коли пригадують чудесні результати печення на порошку „Backin“. Тепер нема нічого легшого, як печи самому найвибагливищі пляцки, торти і тісточка всілякого роду, бо старанно випробовані переписи і численні кольорові ілюстрації в недавно виданій книжечці F уможливлюють великий вибір і запевнюють велику поміч.

Др. А. ЕТКЕР, Оліва.

НІЧНІ ДИВА в Скваряві.

(Конець).

Особливші „апорти“ (донесення).

Опісля я звернувся з просьбою до „Михайла“ (так я його від тоді називав), щоби приніс мені якусь річ на знак, що походить від него і щоби я міг її показати в Самборі, як верну до дому. На то візванне столик задрожав і скорим рухом, колихаючись, на подобу чотироножної звірини, пігнав в кут кімнати, під постіль. По яких 4 хвилинах повернув той самий столик, а рух його був такий, гейби підскакував (я мав вражіннє, що радується тим, що сповнив якесь важне порученнє) і став в нашім колі. Приглядаючися поверхні столика, запримітив я, що на нім лежить зелізничий білет.

Запаливши світло, ствердив я понад всякий сумнів, що принесений зелізничий білет є тим самим білетом, який в дорозі з Жовкви до Скваряви як зовсім безвартісний і непридатний для мене викинув я з кишені у віддаленню 2 або 3 кільометри від хати Зінів. Здивованнє моє не мало границь, бо ніяким способом не міг я собі витолкувати, як міг „Михайло“ знати, що я викинув білет і чому саме цей білет приніс мені на памятку.

Коли ми згасили світло і посідали на те саме місце, що передтим, докоряв я „Михайлови“, що приніс мені безвартісну річ і візвав я його знов, щоби приніс якусь иншу річ. На це столик, наслідуючи той самий рух звірини, побіг в кут кімнати і по кількох хвилях прибіг в середину нас та вдарив мене в коліно. Приглядаючись поверхні столика, натрафив я на великий цвях, котрий, як оповідав Іван Зін, був передтим забитий в стіну кімнати. Той цвях я сховав до кишені на памятку. Чи дійсно це той самий цвях, що сторчав в стіні, цего я потвердити не можу, бо перед явищем мені навіть на думку не прийшло оглянути всі цвяхи в кімнаті. Що правда, бачив я в стіні знак від цвяха, але не можу потвердити, чи саме той цвях походить з того місця, яке мені показав Іван Зін.

Невдоволений таким перебігом явища, візвав я впрост „Михайла“, щоби приніс нам гроші.

На то візванне столик пігнав тим самим рухом в то саме місце. По кількох хвилях я почув в повітрі шелест, так якби хтось мав в руках паперовий банкнот. Зараз опісля прибіг підскоками столик, ударяючи о мої ноги, а на горі столика видко було, як рушався банкнот.

Засвітивши світло, переконався я, що це був австрійський банкнот. На це пояснили Зіни мені, що в тій самій хаті, по противній стороні сіней є комора, в котрій, в замкненій скрині, переховується одіж Настуні. Між одіжею має Настуня переховані старі австрійські банкноти, а принесений „Михайлом“ банкнот є одним з тих банкнотів.

Другий „сеанс“ в ночи.

По перерві, около години 10-ої в ночи, розпочали ми далі сеанс і посідали як передтим. Ледви ми над столиком утворили ланцюх, зачав він сильно рушатися, а опісля вирвався з великою силою з наших рук і за одним розмахом опинився в куті кімнати. На мою просьбу повернув вправді, але положився на бік в нашім колі. Коли я сказав: „Михайле, ти вже спиш, встань!“, зірвався на 4 ноги і став тріпотатися.

То дивне поведеннє столика, розсмішило малого Петруся. Втім з великим здивованнєм я побачив, що столик вискочив на хлопця і став його копати ногами. Хто знає, якби закінчилася була та справа, колиб я не ужив був найсолодших слів, благаючи „Михайла“, щоби дав спокій бідному хлопцеви. „Михайло“ перестав бити хлопця, але за те три рази перескочив через його голову, непокоячи і лякаючи його. А коли Настуся звернула увагу „Михайла“, чому нас страшить, так дістала по лици, що з болю йойкнула.

Злобний „Михайло“!

Відтепер зачав „Михайло“ якось дивно непокоїтися і злоститися. Без ніякої очевидної причини зачав бити ногами об землю, скакати до гори, кілька разів вискочив мені на голову, опісля обкидав мене з гори, з правої сторони піском, засипуючи мені очи і лице. Я мусів опісля водою змивати очи і лице. А коли я закликав „Михайла“, щоби дав про себе знати, подаючи нам руку, почув я нагло, як якась сила, на подобу сильної мужеської руки, вхопила мене за передрамя, викручуючи його. Я йойкнув з болю і страху, кричучи: „Михайле, прошу тебе дуже, дай мені спокій, вже маю досить доказів твоєї сили і присутности“. Просьба помогла, бо „Михайло“ перестав мною трясти.

Град каляреп.

Подразненнє „Михайла“ зачало більшати, бо столик зачав ударяти сильно об землю, відтак літав по кімнаті в повітрю, ударяючи з лоскотом о стіни. Коли повстав з того приводу галас, надбіг один зі сусідів. Ледви відхилив двері кімнати, посипався на него град каляреп, великих як чоловіча голова. Калярепи ударяли з такою силою о двері і стіни кімнати, що цілий дім трясся в своїх основах. На печі видно було подовгасті блиски, неначеб походили від малих лискавок. Коли Зіни бачили такі несамовиті вчинки „Михайла“, вклякли передімною і просили мене о ратунок.

Я засвітив і зараз перестали пекольні галаси, столик впав на землю і більш ані дриґнув.

Ми перервали сеанс, бо занадто були змучені і зденервовані. По тій пекольній канонаді побачили ми під дверми цілу купу великих каляреп. Калярепи лежали також на полицях серед тарелів і мисок, але на моє здивованнє ніякої шкоди не запримітив я. Одинокою шкодою був образ, збитий викиненою калярепою. Вправді чули ми кілька разів, як столик, а опісля і літаючі калярепи трафляли в будильник, але ніде не ушкодили його, хотяй розлягалися голосні металеві звуки будильника, о який ударяли з великою силою.

О півночи поза хатою.

Бажаючи переконатись, як це діється, що величезні калярепи виходять впрост зі стіни, пішов я около півночи на двір, де став я з заду за хатою, в віддаленню двох кроків від кінця. Коли я стояв тихо кілька хвиль, почув я якийсь шелест. Звернувши очи в тім напрямі, звідки доходив шелест, побачив я, що рушається солома, якою кіпець був прикритий.

Нагло щось здирає соломяне накриттє з кіпця, кладучи його на бік на землю. Опісля почув я неначеб людські ноги ступали, а навіть мав я вражіннє, що ідучий чоловік мав ноги обвинені соломою і тому чути було характеристичне „шлапаннє“ людських ніг по болоті і волоченнє соломи за собою. Я добре придивлявся, але не запримітив ніякої постати, хоть було настільки ясно, що я мусівби запримітити чоловіка або звірину.

Щоб мене обминув зір і слух — це є виключене, бо опісля з Іваном Зіном ствердив я понад всякий сумнів, що кіпець, в якім були переховані великі калярепи, був відкритий, а соломяне накриттє лежало на боці на землі, хоть передтим, того самого вечера, ствердили ми, що кіпець був ненарушений.

„Відпочинок“.

Вернувши до кімнати, постановив я перервати дальші досвіди з огляду на спізнену пору (була 1-година по півночи) і чекаючий мене марш до зелізничої стації в Глинську о год. 2½. Рідня Зінів положилась на постелі, а я положився в одінню на лаві під вікном, накрившися кожушком. Світло згасили. Дізнавши тої ночи стільки вражінь, не міг ані я, ані Зіни, заснути. Коли минуло кілька хвиль, чути було слабий шелест і стуканнє, що доходили до мене від стіни, під якою Зіни положились до сну. Я не звертав на це більшої уваги, вмовляючи в себе, що то є відгомін ударів худоби рогами о стіну в стайні, яка віддалена є від хати о яких 20 метрів.

Але коли я пару хвиль пізніще чув докладно, що якась сила шарпає і зриває з мене кожушок, я стратив дотеперішну зимну кров і крикнув голосно. Сейчас я засвітив, але нічо не запримітив підозрілого. Коли я оповів Зінам, що мені скоїлося, вони також оповіли мені таємничо, що перед кількома днями, якийсь злобний „чужоложник“ дусив Настуню, обнявши єї шию раменами. Боронячись перед влізливцем, Настуня кричала зі всієї сили і збудила криком і плачем цілу рідню зі сну.

О годині 2½ по півночи попращався я з Зінами, обіцяючи ще прибути за якийсь час, щоби продовжати мої спостереження. Коли я при світлі переступав поріг, злетів, як птах з дерева, бляшаний таріль з полиці, падаючи мені під ноги.

Одначе зазначую, що для добра науки і обєктивности подав я всі явища згідно з правдою, так, як я сам і Зіни бачили. Виключаю якунебудь галюцінацію зору, слуху або дотику, бо маю не-аби-яке здоровлє фізичне і духове, маю велику силу волі і відпорність на які-не-будь суґестії.

Досить глянути

на етикету баньки, щоби переконатися при купні їдального олію, чи дістаєте направду найчистійший, найсмачнійший і найбільш видайний олій до їдження. Тому купуйте

Олій до їдження Schicht „NELSON!“

ду ґазети всіляко говорять. Одні ґазети пишуть, що Італія в Раді Союзу Народів стояла завжди по стороні Литви і тому Залеский поїхав до Риму, щоб наклонити Муссолінія, аби Італія підпирала Польщу в єї спорі з Литвою. Инші ґазети пишуть, що подорож Залеского мала иншу ціль. А саме італійський премієр бажає утворити союз тих держав, в яких панують диктатори. Тому перед Залеским був в Римі висланник грецького і турецького уряду і оба вони нараджувались з Муссолінієм. Годі збагнути, що годиться з правдою. Але одно певне, що Польща, яка дотепер держалась французької клямки, тепер зачала примилюватись до Італії. Поясняють це тим, що Франція бажає помиритись з Німеччиною, (про що свідчить згідлива супроти Німеччини промова французького премієра Поанкарія) і через те не буде могла підпирати Польщі проти Німеччини. Щось в тім мусить бути правди, бо французькі ґазети дуже невдоволені тим, що Залеский поїхав до Риму (між Італією а Францією панує скрита ворожнеча). Також польські соціялісти нарікають, що Залеский поїхав до Муссолінія, який в Італії згнобив соціялістів і завів панованнє одної партії фашистівської.

Що чувати в світі?

Большевики подобирали собі таких інжінерів-неробів, які лишень гроші розтрачують. Оноді сам Александер Яковлев, заступник міністра, предложив большевицькому правительству просьбу, щоби воно наняло 100 високо-платних американських і европейських інжинірів для дальшого веденя промислових заводів та щоб правительство положило кінець „страшній розтраті гроша“. Він заявив, що по його думці требаби усунути з провідних становищ тих інжинірів, котрі одержали заняттє лиш через те, що служили в червоній армії і сталися членами комуністичної партії та треба їх приділити лише до помочи другим, закордонним інжинірам знатокам. Комісар Яковлев подав між иншим такі приміри для оправдання своєї просьби: 1. Шістьдесять тисяч плугів, зроблених в совітській фабриці з витисненими на них емблемами молота і серпа на тлі ясно червоної звізди, ржавіють до решти в білоруських складах. 2. Нова фабрика фляшок коло Москви була збудована коштом півшеста разів більшим як було оцінено. Вона виробляє при помочи машин лише одну пяту частку тої скількости фляшок, яку інжиніри обіцяли виробляти. Кошта виробу одної доброї фляшки виносять 22 копіок, то єсть 10 разів більше як оцінювано. 3. Нова фабрика паперу виробляє папір в так високій ціні, що ґазету на 8 сторінок, друковану на тім папери, мусілобся продавати в ціні по 10 копіок, щоб оплатити тільки кошта самого паперу. Дальше каже Яковлев таке:

„Оправдуваннє, що наші похибки є спричинені недосвідом і браком гроша, не можна уважати важним в одинацятім році нашої господарки. Як ми можемо сподіватися роботи добрих завідателів фабрик з людей, які були підземельними революціонерами в 20 роках свого віку, а військовими комісарами в 30 роках а чекістами в 40-вих роках? А коли тим людям скажеться, що вони не досить вивчені, не досить вправлені, щоб кермувати своїми заняттями, то вони відповідають: То ми були досить добрі до того, щоби за вас воювати в часі революції; а чомуж ми тепер вже не досить добрі? Отож я піддаю думку, щоб ми річно видавали з нашого індустріяльного буджету 20,000.000 рублів в тій цілі, щоб висилати наших найспритнійших молодих інжинірів і завідателів на науку до Европи і до Америки. Очевидно, ми не хочемо вибирати до сего людей, котрі будуть тільки бавитися ночами так, як се вже богато наших людий за кордоном робило. Ми мусимо спровадити що найменше 100 американських і німецьких технічних-експертів, щоб вони кермували новими будівельними проектами і щоб вони поставили наші фабрики на підвалину видатности“.

Таку критику висказав про большевицькі технічні сили сам високий урядовець з Москви і нам просто незрозуміло нераз, чому то наші сельробя так собі хвалять большевицький „поступ“, а навіть кажуть, що буцімто вся критика большевиків в українських ґазетах — то, кажуть, видумка або фальш.

Німеччина святкує велику подію, яка також має політичне значіннє. Це перший раз два Німці — Келер і Гінненфельд в товаристві ірляндського летуна Фіцмаврція перелетіли Атлянтійський океан, який простягається між Европою а Америкою. Цего лету з Европи до Америки доконали вони на німецькім літаку „Бремен“ і цей героїчний подвиг покрив славою Німеччину. А відвага летунів була велика, бо саме тоді панувала над морем шалена буря і літак мусів поборювати великі перепони. До того попсувався компас і літак летів майже на осліп, бо при помочі компасу розпізнають летуни і моряки сторони світа, а тим самим і напрям подорожі. Дотепер тільки американським летунам удалось два рази перелетіти Атлянтійський океан з Америки до Европи. Доконав цего летун Ліндберґ, а другий раз летуни Чемберлен і Бирда. За те з Европи до Америки першим Німцям удалось перелетіти океан. А треба знати, що в минулім році 16 летунів згинуло разом з літаками в подорожі понад Атлянтійський океан. Особливо Франція бажала здобути славу і два рази єї літаки пробували перелетіти з Европи до Америки. Але слід по них загинув. Пробували цего славного діла доконати Анґлійці, Італійці, Портуґальці і тд. але всі вони знайшли смерть в морю. Що-йно Німеччина дорівнала Америці, бо так як Америка кинула понад океан поміст з Америки до Европи, так Німеччина кинула поміст з Европи до Америки. Тому цілий світ клонить тепер голову перед німецькою відвагою і технікою, а це має величезне політичне значіннє. Для нас Українців цей сміливий чин Німеччини є також наукою. А саме ми повинні взоруватись на німецькій трудолюбовости, орґанізації і карности. В тій цілі наша молодь повинна пильно вчитися німецької мови, щоб могла впрост з жерела черпати скарби німецького духа. Кождий Українець, котрий не знає німецької мови — це те саме, якби мав більма на очах.

Італійський король Віктор Емануель вже другий раз щастєм уратувався від смерти. Перший раз був замах на него в р. 1911, а другий раз перед двома тижнями. Якби король не був спізнився о кілька хвиль — бувби згинув від пекольної машини. Поліція арештувала багато людий, але виновників замаху дотепер не знайшла. Тому між політиками повстав спір, хто це зробив. Одні кажуть, що зробили це анархісти або соціялісти. Другі перечать тому. Вони кажуть, що італійський король є мальованим королем, не має ніякої влади, отже вбивати його — нема ніякого інтересу для анархістів чи соціялістів. Якби анархісти і соціялісти хотіли зробити замах, то булиб старались вбити Муссолінія. А була нагода до цего, бо Муссоліні перед приїздом короля через кілька днів перебував в Медіоляні, отже можна було його спрятати. Замісць того, по відїзді Муссолінія, виконано замах на короля. Хто-ж це зробив? Зробив цей, хто хотів мати користь з цего — кажуть соціялісти — і дораджують шукати справників замаху між фашистами. При тій нагоді соціялістичні ґазети пригадують, що коли в р. 1900 анархіст Бресці в Монзі убив короля Гумберта, батька теперішного короля Емануеля, то Муссоліні тоді написав в одній радикальній ґазеті артикул, в якім оправдував це убійство. А коли на короля Віктора Емануеля в р. 1911 виконано замах, то два соціялістичні провідники заявили королеви свою радість, що він виратувався. Тоді Муссоліні зажадав, щоб їх виключено з партії і це сталося. Так соціялісти потинають Муссолінієви і злобно додають, що зроблено замах на короля, щоб улекшити Муссолінієви запанувати над Італією, а рівночасно розвинути переслідовання проти всіх, що не хотять бути фашистами. Як бачимо, трудно є відгадати, хто доконав замаху. А це що пишуть соціялістичні ґазети про Муссолінія, то саме звертається про них самих. Муссоліні так довго був авантурником, як довго не думав про добро італійської держави. Але коли він постановив ратувати Італію перед розвалом, то мусів всякі соціялістичні мудровання викинути на смітник, а взятись до розумного діла. Бо соціялістичними теоріями ніхто ще держави ані збудував, ані не скріпив. Кождий соціяліст, коли прийде до влади, перестає бути демаґоґом. От возьмім хочби теперішного французького міністра зак. справ Бріяна. Коли йому ще зелено було в голові, то він плів небелиці, що Франції війська не треба, бо зближається „братерство народів“ і тд. Але коли Бріян прийшов до влади, тоді инакше заспівав. Так само і Пілсудський. Як прийшлось йому будувати польську державу, тоді попращався з соціялістичними казками, якими бавляться демаґоґи та молодики, що їм зелено в голові.

Болгарію навістив землетрус два рази, дня 14 і 18 квітня. Болгарський премієр Ляпчев сказав про це таке: Землетрус разом знищив 1000 км. квадратових, в тім 28 сіл і 5 міст. Найбільше потерпіло місто Філіполь, де мешкає 100.000 людий. Тут землетрус одні доми зовсім розвалив, а другі так ушкодив, що небезпечно в них мешкати. Разом около 80.000 людий не має даху над головою. Забитих людий є 100, ранених 400. Що ранених і убитих не богато, це треба завдячити окремому способови будови домів. Шкід в людськім маєтку ще дотепер не обраховано. Та найгірше це, що грозить небезпека нових потрясень і це доводить людий до розпуки. В часі землетрусу вода в ріках скаламутилась, а деякі води засипала земля. Лічничі жерела в Мерічлєрі засипані, а натомісць в инших сторонах потворились жерела. Цей землетрус є страшною катастрофою для Болгарії, яка ще не вилизалась з ран світової війни і мусить платити високі рати воєнного відшкодовання.

ТУРЕЧЧИНУ перед великою війною називали хорим чоловіком і тому по війні видано на неї вирок смерти. Але Туреччину уратував один чоловік, Мустафа Кемаль-паша. Він з гуртком своїх прихильників доконав чудес. Увільнив Туреччину він наїздників і перевів богато реформ, щоб зближити Туреччину до Европи. А його реформи доторкають таких навіть річей, як заборона носити турбани і фези, а натомісць приказав Туркам носити капелюхи. Заборонив також Туркам мати більше жінок, як одну, а жінки мають являтися на улиці з відкритим лицем. Коротко сказавши, Туреччина тепер навіть неподібна до Туреччини передвоєнної і то не лиш державним устроєм, але також життєм родинним. Всі ті реформи є ділом одного чоловіка. Якби його нестало, то його реформи упаликб. При тім всім не може Туреччина піднестись економічно, бо брак їй гроша. Кемаль-паша не радо впускає до Туреччини чужих капіталістів, бо боїться, щоб вони своїми капіталами не поневолили Туреччини. З другої сторони чужі капіталісти не дуже то паляться вкладати свої капітали в турецькі підприємства (фабрики, торговлю і тд.), бо колиб Кемаль-паша помер, то тоді все пішлоб шкиреберть. До того всего Туреччина не має тепер своїх промисловців, купців і тд., бо Турки не навикли займатись таким ділом. До війни торговлею і промислом в Туреччині займались Греки, Вірмени і Жиди. Кемаль-паша перевів так звану „виміну населення“ т. є. вигнав з краю Греків, Вірменів і Жидів, а на їх місце спровадив Турків, які жили поза границями нинішної Туреччини, особливо в Греції і Болгарії. Через ту виміну стратила Туреччина „буржуазію“ т. є. купців і промисловців, тай нема кому їх заступити, бо Турки народ неповоротний, вірять в призначеннє і до підприємства та спекуляції мало надаються. Тому Кемаль-паша виховує тепер інакше молодіж і приготовляє нову турецьку буржуазію. Але цего не можна зробити з дня на день, чи з року на рік. На це треба бодай часу 20 — 30 літ. До того часу ледви чи піднесеться економічне життє Туреччини.

ЯПОНІЯ вислала до московських большевиків гостре письмо з докорами, що вони в Японії ширять большевизм. Також московські большевики мачали пальці в заговорі на життє японського цісаря. Але поліція цей заговір відкрила, арештувала около 2000 людей, а при ревізії знайшла документи, що цей заговір зроблено за большевицькі гроші. Тому вигнано з Японії большевицьких аґітаторів, а до большевицького уряду в Москві вислано остре письмо. Але большевицький уряд удає, що він про таку аґітацію нічо не знає, а знайдені документи є підроблені. Так московські большевики бавляться цюцю-бабки з Японією.

Загальні збори „Р. Школи“.

В „Рідній Школі“ в Перемишлі від кількох літ діються аномалії. Єї загальні збори кождого року зробились тереном бурливих атаків проти місцевої інтеліґенції, яка не хотіла іти під команду кількох людий, що коштом „Р. Школи“ почали шукати популярности для політичної карієри. Атаки звертались насамперід проти п. радн. Гамчикевича як голови. Для святого спокою радн. Г. уступив перед 4 літами, а його місце заняв п. Др. Дмоховський як компромісовий кандидат. Тоді принято і урядовця до „Рід. Школи“. Наш часопис з повною прихильностю повитав його урядованнє, посвячуючи окрему статтю для влекшення його діяльности (ч. 14 з 5/4 1925).

Та вже вкоротці стали напливати вістки, що цей урядовець своє становище надуживає для політичної карієри сумнівної вартости, а коли ми в тій справі дістали автентичні інформації від о. декана Борисевича, ми рішучо виступили проти того, а на доказ оповістили це письмо, якого і до сині ніхто не опрокинув, себто не доказав, що о. Борисевич неправду написав. Через це наступила резиґнація Виділу. Наслідком сего відбулись надзв. загальні збори, на яке приведено богато людей, які мали тільки на команду підносити руки, а в дійсности про справу не мали поняття. І от посипались демаґоґічні лайки; зі сторони атакованих ніхто не забирав голосу, бо загальні збори „Р. Ш“. не є тереном порахунків, і то при авдиторії, яка не обзнакомлена з матеріялом дискусії. Тому атаковані дістали виразну заборону відповідати на лайки.

Та прийшли вибори. Урядовець „Р. Ш“. виїхав собі без відпустки на аґітацію, в часі якої здобував популярність атакованнєм народних установ (як пр. в Ольшанах свідок радн. Гамчикевич і тд.). Це викликало фермент вже в самім виділі і голова „Р. Ш.“ потягнув до одвічальности урядовця. Часть членів виділу станула в обороні урядовця і наступила знову ревиґнація Виділу. До того атаковані інституції і місцеві громадяни на знак недовіря до управи, відмовили буджету до часу, доки не настануть нормальні відносини в „Р. Ш“. Супроти того відбулись д. 21. квітня надзвичайні загальні збори, на які прихильники урядовця постягали всіх робітників, що признаються до соціялістичної орґанізації і перед ними знову зачали лаяти часть інтеліґенції. Очевидно атаковані знову станули на становищі, що загальні збори „Р. Ш.“ не є тереном для лайок, а в імени атакованих встав дир. Билинський і заявив, що супроти того, що заг. збори не радять над розвоєм товариства, але займаються лишень лайкою, його однодумці опускають загальні збори. Вкоротці оден з промовців образив голову п. Др С. Дмоховського, який зложив провід на зборах, заявляючи, що він не на те головою, щоб його ображувати.

Зачуваємо, що члени Р. Ш., які опустили заг. збори, зберуться вкоротці на нараду і вирішать, що їм далі робити. Нам здається, що тут можна знайти инший вихід, який дасть можність хосенній праці для „лівих“ і „правих“. А саме в Перемишлі за мало одного кружка. „Ліві“ покликуються на страшні „маси“, які мають за собою, отже хай ведуть кружок готовий, і будь що будь вивінований — а „праві“ хай заснують собі другий кружок. От на Засяню сестри-служебниці удержують майже чудом 4-кл. школу народну і помочі не мають. Треба цю школу як найскорше перетворити в 7 клясову, треба будинку для неї. Є отже багато терену до хосенної праці і до благородної конкуренції в праці. І устануть лайки. Львів має кілька кружків, чомуж Перемишль не може мати їх більше?

Вже по зложенню цеї статейки, одержали ми від сеніора перемиського громадянства, п. дир. Олексія Яреми, в справі загальних зборів письмо, яке ізза браку місця відкладаємо до слідуючого числа.

Всячина.

Друкарський чортик. В ч. 17 в статті „Демаґоґія на бистрім коні їде“... закрався друкарський чортик. Замісць „Д. Кокот“ має бути „Д. Доротяк“, що зрештою виходить з сенсу відносної части статті.

До Інвалідів У. Г. А. Всіх Інвалідів Української Галицької Армії повідомляємо отсим, що тільки до кінця місяця травня (мая) ц. р. ще можуть зареєструватися в нашім Товаристві в цілі одержування ренти, протез і ин. Пізніших зголошень узгляднювати не будемо. — Гол. Рада Українського Товариства Опіки над Інвалідами. Львів, вул. Руська 3/II.

До інвалідів світової війни. Інваліди Українці був. австрійської та російської армії, що живуть під Польщею та з якоїнебудь причини не дістають державної ренти, повинні у власному інтересі негайно повідомити про це „Українське краєве Товариство опіки над інвалідами“, Львів, вул. Руська ч. 3. II. Належить точно подати: імя і назвисько, свою адресу, в якій армії та коли став інвалідом, який відсоток інвалідства мав перед 1. XI. 1918 р., чи був перед польською військово-лікарською комісією та чому не одержує ренти. Зібраний матеріял передамо Українській Парляментарній Репрезентації в цілі пороблення заходів о виплату ренти. Памятайте, що тисячі наших інвалідів не одержує державних рент завдяки незорґанізованости. Байдужність шкодите не тільки собі, але й сотням товаришів-інвалідів. Військово-інвалідських документів нам не посилайте. — УКРАЇНСЬКЕ КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ОПІКИ НАД ІНВАЛІДАМИ у Львові, вул. Руська ч. 3/II.

ПЕРЕСТОРОГА! З ріжних сторін краю нас повідомляють, що тая аґенти, які продають молочарські кружлівки, підшиваються під імя нашої фірми (як наприклад невідомий нам інж. Моржаківський в Ярославщині) — та намовляють наших селян купувати ріжного роду кружлівки, по найбільшій части дуже лихої якости. Заявляємо, що ми не висилаємо жадних аґентів в справі продажі кружлівок і всіх тих, що підшиваються під нашу фірму треба уважати звичайними обманцями.

СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ АҐРОНОМІВ, ЛЬВІВ, вул. Собіського 28.

ВІЗЛЯ БАЛЬЗАМ НА МОЗОЛІ усуває певно без болів стверднілі нагніти і відтиски, згрубілі нарости та бородавки. Виробка: **Й. Машевського** АПТИКА під ЗВІЗДОЮ Перемишль, вул. Францішканська 24

При тійже аптиці **ДРОҐЕРІЯ.** Замовлення з провінції виконується відворотно.

Проситься добре уважати на адрес

Новинки.

І ЕРЕЇХАНИЙ ЗЕЛІЗНИЧИМ ПОЇЗДОМ. Селянин Йосиф Міняс з Кручі їхав до сусідного села в гості в часі великодних свят. На віз забрав і своїх 5 дітий. Коли переїздив через залізничу штреку між стаціями Ляск і Утрата, надїхав залізничий поїзд, розбив віз, селянина убив, а дітий тяжко покалічив.

ПЯНІ ПСИ. В великодний понеділок кумпанія підпитих панків у Варшаві найшла собі дурну забаву. Кождий з них вляв силоміць у горло свого пса горівки. Пяні пси повибігали на вулицю і напаствували та кусали людей. Та найбільше пяний був пес залізничого урядника Яна Сухарика, бо покусав аж 8 людий і бувби далі бігав і кусав, але один офіцир, на якого пес кинувся, застрілив його револьвером. Поліція потягнула до відвічальности власника пса, а крім того буде він мати 8 процесів з людьми, яких покусав його пес. — Треба бути на правду дурноватим, щоб таку дурну забаву собі винайти і троїти псів горівкою.

КРІВАВИЙ ВЕЛИКДЕНЬ. В селі Бориславичі костельні пов. Кольо сталося таке на перший день великодних свят. Коли селяни були в костелі, один сільський хлопець стріляв собі порошком (кальохльорком). Поліцай Зелінський заборонив хлопцеви стріляти, а коли він не слухав і далі стріляв, поліцай хотів його зловити і завести на постерунок. Коли хлопець зачав кричати, повибігали люди з костела і кинулись на поліцая. Щоб відстрашити людий, поліцай стрілив кілька разів в повітрє. То ще більше розлютило селян і на поліцая посипався град каміння. Поліцай втік до одної хати і замкнувся в ній, а коли люди окружили з криком хату, він стрілив і тяжко зранив одного селянина. Це ще більше розлютило людий і вони кинулись, щоб виломити двері. Тоді поліцай стрілив другий раз і вбив одного селянина. Але селяне виломили двері і тиснулись до хати. Тоді поліцай вискочив вікном і хотів утікати. Але його дігнали селяни і так збили, що він непритомний впав на землю. Надбігли инші поліцаї, які арештували кільканайцять селян, а инших порозганяли. Поліцая непритомного відвезли в шпиталь.

ВІЙНА РУДИХ З СІРИМИ. Перед кількома тижнями мешканців міста Галячі коло Пекіну збудив страшний писк щурів. Коли до світа люди вийшли за місто, всюди тут земля була покрита тисячами убитих щурів рудої і сірої масти. Мабуть руді щурі хотіли війти до міста, а їм спротивилися їх побратими сірої масти. Обі армії боролися так завзято, що треба було 8 великих возів, щоб вивезти помордованих щурів і погребати їх далеко від міста, щоб запобігти заразі. По кількох днях відбувся знову бій між щурами, і то ще завзятіщий і більше крівавий, як перший. Була це рішаюча боротьба, бо сірих щурів зовсім винищено. А боролись щурі так завзято, що зовсім не звертали уваги на товпу людей, які приглядалися тій щурячій війні.

СТРАШНИЙ ВИПАДОК. В селі Грушова пов. Дрогобич, на перший день великодних свят скоївся страшний випадок. Сільські діти пополудні вибігли за село і тут забавлялися на полі. По якімсь часі один хлопець побачив, що недалеко на свіжо переораній рілі, щось блищиться. За хвилю видобув з рілі ґранат і приніс між дітий. Не здаючи собі справи з небезпеки, хлопці постановили вистрілити... Зараз назбирали патичків та бадиля і розложили вогонь: Тоді хлопець кинув ґранат до вогню. Настав гук, ґранат вибух — а наслідки його морозять кров в жилах. Двоє дітий, які стояли найблизче вогню, ґранат розшарпав на кавалки і порозкидав довкола вогню ввіддалі кільканайцять метрів. Шестеро инших дітий в віці 6 — 8 літ страшно покалічених перевезено до шпиталю в Дрогобичі, але мала є надія, чи будуть жити. — Тому що таким випадкам кінця нема, родичі і учителі повинні напоминати дітей, щоб найдених вабоїв не дотикались, але сейчас повідомляли старшину громадську. Тай старші господарі повинні на це уважати. От власник ґрунту, який орав ниву, і безперечно мусів ґранат запримітити, повинен був його усунути, а так дійшло до страшного випадку.

ОШУКАНЦІ по містах безнастанно полюють на наших легковірних людий, щоб їх ограбити. Недавно донесли ми, як то в Тернополі заманили і ограбили селянина, обіцюючи йому увільнити синів з арешту, а ось нині доносимо про нове ошуканство. В місточку Берестечко пов. Дубно один наш селянин купував на торговици корову у незнакомого жида. А що не мав тільки грошей, кілько жид жадав за корову, то жид радив йому, щоби пішов до него до дому, а там має для него таншу корову. Жид показав йому дорогу до свого дому і селянин пішов. Але по дорозі зачіпив його якийсь чоловік і став намовляти його, щоб купив собі золотий американський годинник за 30 долярів. Селянин хотів спекатися приблуди, але в тій хвилі надійшов жид, що продавав корову, а оглянувши годинник, зачав цмокати, що годинник такий добрий, гарний, золотий. Врешті сказав, що купить цей годинник, але не має при собі 30 долярів. От і він каже до селянина, аби йому дав 30 дол., а як купить корову, то розрахуються. Селянин дав доляри, а жид тимчасом дав годинник селянинови і подумавши, каже, що опустить йому на тій корові, що на торговиці, і казав йому вертати з ним. Жид ішов скоро наперід, а селянин підбігав за ним. Але селянин десь задивився, а жид зник між иншими жидами. Селянин прийшов на торговицю, але не знайшов ні жида ні корови, а йому бодай. лишився годинник. Показує його людям, але показалось, що годинник варта найвище 7 зл. Пішов селянин на поліцію і годинник лишив. Поліція обіцяла шукати ошуканця... а доляри пропали. — Це научка для наших селян, щоб незнаним людям не вірили і обминали їх.

В ОДНІМ ДНИ БІЛИЙ І ЧОРНИЙ. Французька наукова ґазета „Новини медицини" доносять, що в однім шпиталі в Лондоні лежить хорий чоловік, яким інтересуються лікарі цілого світа. Має він таку хоробу, що його шкіра зміняє барву два рази денно. Раз вона є біла, а опісля зачинає темніти і стає чорною як вуголь. За кілька годин знов блідніє і стає зовсім білою Отже цей чоловік раз є зовсім білий, другий раз зовсім чорний, як мурин. Славні лікарі бажають збагнути цю хоробу і шукають за єї причинами.

Надіслане

Старшина Кружка „Рідної Школи" в Сяноці отвирає з початком травня двомісячний курс приготовчий до ґімназії. Зголошення принимає адвокат Др. Степан Ванчицький в Сяноці.

ДЕНТИСТ
Мед. Др. СТЕПАН ДМОХОВСЬКИЙ
б. лікар Поліклініки у Берліні
Перемишль, Колійова 1.
Усі в обсяг новітньої дентистики входячі роботи. Прецизійна техніка дентистична.
Спеціялістичне лічення осіб вразливих і нервових.

Спеціяліст всіх недуг жіночих та акушер
б. лікар клін. в Берліні та Дрезні
Др. А. РАЙФ
Перемишль
Водна 2 (ріг Ринку). Телеф. 450.

Оказія для читачів „Українського Голосу"!
Кождий Українець повинен знати, що купуючи в Лодзі в нашій фірмі, оминає цілий ряд посередників і перекупців; отже замовляйте впрост з фабрики, де за гроші видані в ваших околицях одержите у нас подвійну кількість товару. Наша фірма хоче дати кождому можливість набуття товарів о половину дешевше як в ваших місцевостях, за які платиться прй відборі. Відкриваємо висилковий відділ з котрого висилається кождому за післяплатою, по одержанню листовного замовлення, **цілий комплет товарів тілько за 33 зол. а іменно:** 3 метри boston angle подвійної широкости в добрім ґатунку на добре мужеське убрання кольор чорний, ґранат, бронзовий і кавовий, 4 метри батисту на цілу дамську сукню в чудесних узорах, 3 метри зефіру на муж. сорочку, 2 метри білого полотна в добрім ґатунку на дам. сорочку, 1 рушник, 1 гарну турецьку хустку на голову, 2 пари скарпиток муж. і три батистові хусточки до носа. То все висилаємо в найліпших ґатунках тілько за 33 зол. Купуючий зовсім не ризикує, бо коли товар не сподобається приймаємо і звертаємо гроші За опаковане і почтову оплату дочислюємо 3 зол. Замовлення просимо адреєувати: **„Polska Produkcja" Łódź, ul. Kilińskiego Nr. 44.**

ЖАДАЙТЕ
у всіх кооперативах
МИЛА
Кооперативної Фабрики
„ЦЕНТРОСОЮЗ"

Reflex (GESETZLICH GESCHÜTZT)
радикально нищить блохи, шваби і всякі овади. — 1 пуделко 1 зол.
До набуття в аптиках і дроґеріях
Головний склад:
В. Ґ. Мушинський, Перемишль.

Позір кооперативи і крамниці!
Смалець американський належить купувати тільки в єдиноко Українському Товаристві **„Уна" в Дрогобичі,** вул. Пілсудського 14. Ціни фабричні.

Дахівку палену, цемент,
вапно, ґіпс, достарчає ваґоново і в детайлю, по фабричних цінах, одиноко Українське Товариство **„Уна" в Дрогобичі.**

Бараболі і збіжа
купує Товариство **„Уна" в Дрогобичі.** — Шліть оферти!

Позір рільники!
Штучні навози, як томасину, суперфосфат, кайніт, сіль потасову і т. п. купуйте тільки в свойому одиноко Українському Товаристві **„Уна" з Дрогобичі,** Пілсудського 14. Продаж ваґоново і детально. Достава сейчас! — Ціни фабричні! — Догідні услівя кредиту.

Др. Іванна Вітошинська
ординує в діточих і внутрішних недугах в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

Др. Михайло Кос
лікар очей (окуліст) ординує в Перемишлі, вул. Міцкевича 11. (в почтовім будинку).

Представляється небувала оказія!!
Можеж зістати богачем, здобути величезний капітал 700.000 золотих і мати з них 200 золотих денного доходу!
Подумай добре і спробуй щастя, видаш небогато, а оплатиться те тисячкратно. Заграницею найбіднійша родина обовязково час від часу на сю ціль відкладає певну невелику квоту і тому у Франції, Анґлії і Німеччині що раз більше зростає загальний добробут.
Подумай і Ти о будуччині Твоїх Близьких! Чи ти меньш передбачливий від Француза, Анґлійця і Німця?
Купи собі в найщасливійшій колектурі **Й. ВОЛЬМАНА** і станеш серед **2000 щасливців** котрих Польська Державна Клясова Льотерія що річно обдаровує високими виграними
від зол. 700.000 до зол. 1000.
Переконайся сам яку маєш можливість виграної, знаючи що на 155.000 льосів є 77.500 виграних, або квота виграних виносить 23.762.000 золотих — отже
що другий льос виграє.
Не зволікай, пришли замовлення, або спіши сам до колектури **Й. Вольмана, Перемишль, Міцкевича 7** (коло почти) негайно перешлемо тобі наші щасливі льоси, по вплаченню належитости на наше конто Nr. 146.961.
Чверть льосу зол. 10·— пів льосу зол. 20·— цілий льос зол. 40·—

Ратуйте ваше здоровля!
Приймаю хворих, що їм наростають горби, (чайхотне запалення) і кривіють: стриж хребетня коліна, бедра, стопи, всілякий сустав, недоволодіню й параліж ніг у дітей і старих осіб!! та застосовую в оцих випадках спеціяльні лічничі ортопедичні апарати а на наростаючі горби і скривлення плечей лічничі ґорсети-наплечники ортопедичні ріжних системів. — Для ампутованих ніг і рук зладжую в мойому заведенні протези (штучні руки і ноги) по німецькій і американській системі. Спеціяльністю мойого заведення є ортопедичні апарати, що вирівнюють всілякі здеформовання ніг і закривають всякі каліцтва стіп.

Зголошення хворих приймає:
Ортопед-директор РАПАПОРТ
Спеціяльне лічничо-ортопедичне Заведення
від 9—1 год. і 3—7 попол.
Львів, вул. Красіцьких ч. 8.
УВАГА: Кождий хорий повинен **особисто** явитися в заведенню, а свій приїзд заповісти письмом або телеґрамою, аби довго не чекати на приняття.

Рік залож. 1842. — 85 рік істнування.
ОКРУЖНА АПТИКА Ґ. ШАНЦЕРА
давніш Шварца
Маґістер М. ЛЯВФЕР
Перемишль, ул. Францішканська 5.
апр стк костела ОО. Францішканів.

Др. Прийма Остап
орд. в Перемишлі, Ринок 12
в нутрішних і жіночих недугах,
просвітлює Рентґеном
висвітлює
кварцевою лямпою і Солюксом.

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ
одиноку найліпшу і своєрідну
ПАСТУ ДО ОБУВИ
ЕЛЄҐАНТ
О. Левицької і Ски.
Львів, Кордецького 51.

ДРОҐЕРІЯ і ПЕРФУМЕРІЯ МАҐІСТРА М. ЛЯВФЕРА
ПЕРЕМИШЛЬ,
Міцкевича 2 (побіч двірця колієвого)

Спробуй а переконаєшся!!
„фосфоліна" до швидкого тучення свинь **„фосфоліна"**
побуджує апетит, зміцнює кости і протягом короткого часу прибуває на вазі подвійно. Почтова пачка 4½ кґ. — 9 зол. висилає за післяплатою
В. Ґ. Мушинський, Перемишль, Францішканська 2.
МАЛИЙ ВИДАТОК — КОРИСТЬ ПОДВІЙНА!

ЖІНКИ! Дуже богато жінок терпить на внутрішне обірвання, яке звичайно слідує по пологах, з тяжкої праці, з двигання і багато инших причин. Жінка буде певно здорова, охоча до життя і праці як спровадить собі спеціяльний бандаж системи д-ра Кобельника проти обниження (обірвання) внутреностей.
При замовленню треба подати міру в центиметрах або ниткою 1) в пасі, 2) около черева, 3) около підчеревя, дальше ріст (низький, високий або середний), кількість перебутих пологів. Описати чи є шлункова нестравність, утиск і протяглі болі внутрі, біль голови і часто навіть очей, біль в крижах, плечах і під лопатками, біль в підчеревю або в пахвині, біль ноги одної або двох і т. д
Всьо докладно описати і з повним довірям спровадити бандаж чи то спеціяльний черевний пас на ґумах, зроблений і доповнений відповідною пельотою, приноровленою до роду недомагання. Ціна від 25 до 40 зол., з надзвичайною конструкцією ціна вища
При недомаганнях і недугах з приводу внутрішного обниження або обірвання: жолудка, кишок, матиці і нирки не помагають ніякі ліки, тільки хвилево успокоюють терпіння. Тому одним ліком крім операції, є відповідний бандаж, набутий у спеціяліста бандажиста.
М. Л. ПОЛЯЧЕК в Самборі ч. 5.
Також і для мужчин доставляється спеціяльні паси проти обниження жолудка, нирки і кишок. Пропуклинові бандажі. Ґумові панчохи. Ґумові мочники мужеські і жіночі. Прямодержачі. Протези рук і ніг.

Аптика і Дроґерія під „Звіздою"
істнуюча від 50 літ
в Перемишлі, ул. Францішканська ч. 24 (біля вежі)
поручає всякі аптичні ліки і всі артикули входячі в круг дроґерії

Кождий читач „Укр. Голосу" повинен використати сю нагоду і заосмотрити себе і родину у всякі мануфактурні товари тілько з першого джерела. Наша фірма на взір заграничних фірм хоче дати можливість кождому мешканцеви віддалених від Лодзі місцевостей набуття товарів з першого джерела і висилає за почтовою післяплатою цілий комплет товарів **тільки за 42 зол.,** а іменно: 3 мет. вовняного корту подвійної широкости в дуже добрім ґатунку, кольор після ґусту; 3 мет. батисту на цілу дамську сукню в чудесних десенях; 3 мет. зефіру на муж. сорочку в ріжних десенях, 2 мет. білого полотна на дамську сорочку, 1 пікова колдра в найгарнійших десенях, 1 ручник вафльовий в дуже добрім ґатунку, 1 турецька хустка на голову, 3 батист. хусточки до носа. То все разом висилаємо тілько за 42 зол. за післяплатою по одержанню листового замовлення (платиться при відборі). Увага: Купуючий нічим не ризикує, бо коли товар не сподобається, приймаємо назад і звертаємо гроші. Однак запевнюємо, що кождий нашими товарами буде задоволений так, що подякує. Ті, що надішлють ще 3 зол. не платять коштів опаковання, ані почтової оплати. Замовлення адресувати: **Firma „WYGODA POLSKA" Łódz, ul. Południowa 18,** skr. poczt. 482.
P. S. Маємо на складі колдри з білої вати з подвійним сатиновим покриттям, повної довгости і ширини, в ріжних кольорах по 22 зол., як також всілякі мануфактурні товари. **Цінники висилаємо безплатно.**

УВАГА
Не купуйте дзвонів по чужих фірмах, котрі Вас використовують, а в додатку дають Вам дзвони з лихої криці.
Найкращі, найтреваліщі, а крім того гармонійні і мельодійні дзвони дістанеться лише
в одинокій українській ліярні дзвонів
Михайла Брилинського
у Львові-Замарстинів ул. св. Михайла ч. 14.

Ратуйте ваше здоровля!

Ратунок і Поміч для хворих мужчин, жінок і дітей!! на перепуклини, (осунення кишок) пахвини, себто боляк біля ноги, пупця і шлунка!! Без НОЖА, без КРІВАВОЇ операції!! Не занедбуйте руптури, хочби й найменшої, бо она стає великою як людська голова, як коновка, може стати небезпечною для життя, й може спричинити скрут кишок і ґанґрену, а внаслідок того — смерть!! Радикально спинаю і усуваю найнебезпечніщі і найбільші перепуклини, через пристосовання моїх спеціяльних лічничих руптурових бандажів-опасок, що є споряджені на підставі мойого, найновійшого методу і **мною** заложені фахово! з успіхом! Спеціяльні черевні пояси на обрив кишок, великі обвислі животи, проти згрубілости черева і випадення матиці. — Еластичні і ґумові бандажі на жиляки ніг, котрі
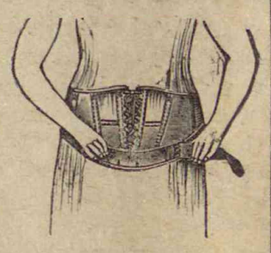
можуть тріснути і великі терпіння спричинити!! Бандажі після операції черева, сліпої кишки і штучних відходових отворів. — Зголошення хворих приймає:
Ортопед - директор РАПАПОРТ Спеціяльне лічничо-ортопедичне Заведення
від 9—1 год. і 3—7 попол. **Львів, вул. Красіцких ч. 8.**
УВАГА: Кождий хорий повинен **особисто** явитися в заведенню, а свій приїзд заповісти письмом або телеґрамою, аби довго не чекати на приняття.

Найпевнійше насіння
городовини, пашних буряків, трав
дістанете лиш
в Спілці Українських Аґрономів
Жадайте цінників. Львів, Собіського 28. Жадайте цінників.
Лиш правдиві швайцарські **СОНДИ** ратують певно **худобу при вдуттю.** Ціна 50 зол. Пересилка 2·50, за післяплатою 3·50. Замавляйте **в Спілці Укр. Аґрономів,** котра лише одна має ґен. заступство на цілу Польщу.

Видавець і відвічальний редактор: Степан Навроцький

З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.